ב"ה. יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד.

ש"פ בראשית, מבה"ח מר־חשון ה'תשנ"ב

– תרגום מאידית –

א. ידוע פתגם רבותינו נשיאינו[1], ששבת בראשית נוגעת לכל השנה כולה. אזוי ווי מ'שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי גייט אַ גאַנץ יאר (ההנהגה דשבת בראשית נמשכת בכל השנה).

מהו המיוחד דשבת בראשית, שדוקא ממנה נמשך על כל ימי השנה? לכאורה זהו תוכנו של כל חודש תשרי: תשרי – אותיות רשית[2] – הוא הרשית של כל השנה כולה, וכידוע[3] שהמועדים של חודש תשרי (המרובה במועדות[4]) הם מועדים כלליים שמהם נמשך על כל השנה. החל מראש השנה, שנקרא בשם "**ראש** השנה" כי הוא ה"ראש" הכולל בתוכו ומנהיג את כל ימי השנה[5], ועל דרך זה יום הכיפורים (שגם הוא נקרא "ראש השנה" בכתוב[6]), ועל דרך זה חג הסוכות, זמן שמחתנו, עד שמיני עצרת ושמחת תורה – מדוע אם כן מציינים את שבת בראשית בכך שההנהגה דשבת בראשית נמשכת בכל השנה?

ונקודת הביאור בזה – בפשטות: שבת בראשית מציינת את המעבר מחודש תשרי, המרובה במועדות, לאורח החיים היום יומי הרגיל בשאר חדשי השנה:

שבת בראשית היא (א) הסיום והסך־הכל של חודש תשרי – בהיותה השבת **האחרונה** של החודש, שאז היא העלי' והשלימות (ויכולו[7]) של סיום המועדים דחודש תשרי – שמיני עצרת ושמחת תורה, שהם עוצרים וקולטים

---

[1]) לקו"ש ח"ב ע' 449. ח"כ ע' 556. וש"נ. וראה גם סה"מ תשי"א ע' 59. ספר השיחות תרצ"ו־ת"ש ע' 203.

[2]) בעל הטורים עקב יא, יב. אוה"ת סוכות ע' א'תשנו. סה"מ תר"ל ע' רפז. תרנ"ו ע' רעז. ועוד.

[3]) ראה סה"מ תקס"ו ע' שעט. אוה"ת סוכות שם. ברכה ע' א'תתסו. סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרע"ח ע' רעח. תש"ב ע' 49. ועוד.

[4]) ראה ב"י או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז שם ס"ב. הוספה לשו"ע אדה"ז (להר"נ מדובראוונע) או"ח סקל"א ס"ח.

[5]) ראה לקו"ת תבוא מא, ג. נצבים מז, א־ב. דרושים לר"ה נח, א־ב. עטרת ראש שער ר"ה בתחלתו. אוה"ת דרושים לר"ה ע' ב'עז ואילך. ובכ"מ.

[6]) יחזקאל מ, א. וראה תוד"ה ואת – נדרים כג, ב. רא"ש סוף יומא. לקו"ת ר"ה נח, א. סד, א.

[7]) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, א. אוה"ת עה"פ. ועוד.

(עצרת מלשון קליטה[8]) ומכניסים בפנימיות את כל הימים טובים של חודש תשרי;

וכן (ב) ההתחלה של העבודה הרגילה של השנה הבאה – בהיותה שבת מברכים חודש מר־חשון, חודש ה"חולין" הראשון של השנה החדשה (שאין בו שום ימים טובים וכו'), בו מתחיל, כידוע[9], עיקר העבודה של "ויעקב הלך לדרכו"[10], לדרכו דוקא – בעניני העולם ועובדין דחול, איש תחת גפנו ותחת תאנתו[11].

ומכיון ששבת בראשית כוללת בתוכה את שני הענינים – השבת האחרונה של חודש תשרי והמברכת את חודש ה"חולין" הראשון של השנה – לפיכך נותנת היא כוח מיוחד להנהגה של כל השנה: (המועדים של) חודש תשרי עצמו – היות שהוא בדרגת "רשית"[12] ה"ה מובדל ומרומם משאר חדשי השנה, הוא מרובה במצוות וקדושה (ובלשון המדרש[13]: "מושבע בכל, גתות בתוכו, ברכות בתוכו, כפור בתוכו כו'"), וממילא אין בטוחים כל כך שיוכלו להמשיך את המצב המרומם של חודש תשרי בימי השבוע הפשוטים של השנה;

משא"כ שבת בראשית, בהיותה הן הסיום דחודש תשרי והן ההתחלה של שנת ה"חולין" (החל מ(שבת מברכים) חודש חשון[14])

– כמרומז גם בתיבת (שבת) **בראשית** – מלשון התחלה וראש – ההתחלה והראש של השנה. נוסף לזה שפרשת בראשית היא גם הפרשה הראשונה בתורה, ההתחלה של קריאת כל ה(פרשיות שב)תורה, שאותם קוראים ועימם צריך לחיות[15] במשך כל השנה –

הרי היא ה"ממוצע המחבר" ביניהם, הנותנת את הכח המיוחד שבהתאם לאופן ההנהגה אז, ימשך כל השנה; להמשיך את המצב הנעלה בחודש תשרי בעבודה היום יומית בעולם, בימי החול ובעובדין דחול.

---

[8]) ראה לקו"ת שמע"צ פה, ג. פח, ד. צא, א. הנסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' קלג.

[9]) ראה לקו"ש ח"כ שבהערה 1. וש"נ.

[10]) ל' הכתוב – ויצא לב, ב.

[11]) ל' הכתוב – מ"א ה, ה. מיכה ד, ד.

[12]) ובפרט ש"רשית (השנה)" חסר אל"ף כתיב (עקב יא, יב), המורה על הסתלקות האור כו' (תניא אגה"ק סי"ד). ויש לפרש החסר למעליותא – שבתיבת "רשית" בחי' אל"ף אותיות פלא היא למעלה מגילוי והתלבשות בהכתיב, שזה מורה על שלימות ענין הפלא, שמובדל ומרומם ולמעלה מכל גדר גילוי כו'. וראה לקמן ס"ח.

[13]) ויק"ר פכ"ט, ח.

[14]) ור"ח חשון הוא לעולם ב' ימים: א' דר"ח הוא יום שלשים בתשרי (אותיות "רשית"), וב' דר"ח הוא א' חשון (התחלת עבודה הרגילה בשנה).

[15]) "היום יום" ב חשון. ספר השיחות תש"ב ע' 29.

וכמובן גם מתוכנה של פרשת בראשית (שעל שם זה נקראת השבת "שבת **בראשית**") המדברת אודות מעשה בראשית: על ידי הקריאה בתורה בפסוק בראשית – "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"[16] – מתחדשת הבריאה של כל עניני העולם לשנה החדשה (שכן קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, בר נש אסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא[17]). וזה נותן את הכוח להעמיד כדבעי את העבודה בעניני העולם במשך השנה הבאה.

ב. הענין בזה יובן ביתר ביאור לפי דברי חז"ל בדיוק הלשון "בראשית" ["מקדם ברא אלקים אין כתיב כאן, ומתחילה אין כתיב כאן, אלא בראשית"[18]] – "בשביל התורה שנקראת[19] ראשית דרכו ובשביל ישראל שנקראו[20] ראשית תבואתו"[21].

מכיון שדרשת חז"ל היא על תיבת "בראשית" – דקאי בפשטות הכתובים על ראשית בריאת שמים וארץ עם כל פרטי הבריאה (כמדובר בהמשך הכתובים) – מסתבר לומר, ובפרט על פי הידוע[22] ששני פירושים בתיבה אחת יש ביניהם שייכות (וכפי שרואים זאת בלימוד מ"שעטנז" – "שוע טווי ונוז"[23]), שדרשה זו אינה באה לשלול את הפירוש הפשוט ב"בראשית" (דקאי על ראשית הבריאה), אלא היא באה להוסיף את הדרש דזה קאי על תורה וישראל שנקראו "ראשית".

לפי זה דרוש ביאור בשייכות בין פירוש חז"ל לפירוש הפשוט – בפשטות ה"ה פירושים שונים מן הקצה אל הקצה: לפי דרשת חז"ל תיבת "בראשית" אינה מתייחסת לבריאת העולם אלא לתורה וישראל ("בשביל התורה כו' ובשביל ישראל") – שהם קדמו לבריאה והינם שלא בערך **למעלה** מהבריאה?

---

[16]) בראשית א, א.

[17]) זהר ח"ב קסא, ריש ע"ב.

[18]) תנחומא (באבער) בראשית ג. ועד"ז ביל"ש עה"פ (רמז ב). מדרש לקח טוב עה"פ.

[19]) משלי ח, כב.

[20]) ירמי' ב, ג.

[21]) פרש"י ורמב"ן עה"פ. – ובתנחומא שם: מהו בראשית אלו ישראל שנקראו ראשית (וראה תנחומא שם ה בנוגע לתורה). וביל"ש שם: אלא בראשית בזכות ישראל ראשית. וכ"ה בלק"ט שם.

ובב"ר עה"פ (פ"א, ד): ששה דברים קדמו לבריה"ע כו' וישראל כו' מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר. ובויק"ר פל"ו, ד: שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות ישראל דכתיב בראשית ברא אלקים ואין ראשית אלא ישראל. וביל"ש ירמי' רמז רסד: לא נברא העולם אלא בזכות ישראל שנאמר ראשית תבואתו וכתיב בראשית ברא אלקים.

[22]) ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ.

[23]) נדה סא, ב.

הקושיא מתחזקת יותר לפי פירוש רש"י על הפסוק, שמביא את שני הפירושים, וז"ל: "אין המקרא הזה ("בראשית ברא") אומר אלא דרשוני, כמ"ש רז"ל בשביל התורה כו' ובשביל ישראל כו'". ולאחר מכן ממשיך רש"י: "ואם באת לפרשו כפשוטו כך פרשהו, בראשית ברריית שמים וארץ והארץ היתה תהו ובהו וחושך וגו' (ואז הי') ויאמר אלקים יהי אור כו', שאין לך ראשית בתורה שאינו דבוק לתיבה שלאחריו".

ואינו מובן: מכיון ש"בראשית ברא" קאי בפשטות הכתובים על בריאת השמים והארץ, ורש"י עצמו אומר שפירושו השני (ש"בראשית" קאי על הבריאה) הוא "**כפשוטו**", משא"כ הפירוש הראשון הוא "דרשוני" – מדוע מביא רש"י בכלל (שענינו של רש"י הוא פשוטו של מקרא) את הדרשה ש"בראשית" קאי על כוונת הבריאה (תורה וישראל) שהם קדמו ושלא בערך למעלה מהבריאה? ואפילו אם רש"י צריך (מאיזו סיבה) להביא דרשה זו, הי' לו עכ"פ להקדים את הפירוש "כפשוטו"?!

יתירה מזה: בנוגע לכללות פתיחת התורה ב"בראשית ברא גו'" מפרש **רש"י** (בפירושו לפני זה), ש"לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם[24] שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית כו'". ומזה מובן, שהתחלת התורה היא לא בענין תורה (ומצוות) וישראל, אלא בנוגע לבריאה עצמה ("כח מעשיו הגיד לעמו"[25]). ואעפ"כ מביא אח"כ רש"י ש"בראשית" קאי (לא על הבריאה) אלא על התורה וישראל[26]!

ג. ויש לומר הביאור בזה:

מלשון חז"ל ש"בראשית" פירושו כוונת ותכלית כל **הבריאה** – "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית" – מובן, שזה שהתורה וישראל הם "ראשית" ("מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר"[27]) אין המדובר (רק) כפי שהם לגמרי למעלה מהבריאה (כי אז לא מתאים לומר שהם "ראשית" הבריאה, ושהבריאה נבראה בשבילם, שזה מורה על שייכות ביניהם), אלא (בעיקר) ש(זה משתקף גם למטה, ש)כפי שהם **חלק** מהבריאה – הם "ראשית" הבריאה, שבשבילם נברא העולם.

---

[24]) בא יב, ב.

[25]) תהלים קיא, ו.

[26]) אבל ראה תו"ח פרשתנו ד"ה בראשית הב' פ"ד (ח, א), שבזה מבאר רש"י שטעם הפתיחה עם "בראשית" (שאם יאמרו אוה"ע לישראל כו'), הוא מפני שבריאת העולם היא בשביל התורה ובשביל ישראל, ששלימות עבודתם היא בארץ ישראל. וראה לקמן ס"ה.

[27]) ב"ר פ"א, ד.

וכמובן מהלשון "ראשית" גופא: "ראשית' – כמו ב"ראשית תבואתה" (דקאי על ישראל) – מורה שה"ראשית" היא מלכתחילה (אינה נפרדת משאר התבואה, אלא היא נמצאת) ביחד כדבר אחד עם כל התבואה, ואח"כ בוחרים בה כ"ראשית תבואתו".

ויובן זה לפי הביאור בתניא בלשון התפלה[28] – "ובנו בחרת מכל עם ולשון":

אדמו"ר הזקן מבאר בתניא[29], ש"ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי הנדמה בחומריותו לגופי אומות העולם". שכן[30]: בחירה שייך לומר דוקא בין דברים שוים זה לזה (בענין המבוקש); בדברים שאין להם שום צדדים שוים, תכונות משותפות לשניהם, הם נמצאים בשני מקומות או בשתי דרגות שונות, אין מתאים לומר הלשון בחירה, שכן תלוי מה רוצים והיכן נמצאים, וממה־נפשך: או שהבוחר (ורצונו) נמצא "במקומו" של הדבר הראשון, או "במקומו" של הדבר השני.

בבחירה – זה שהוא בוחר באחד מהם (ולא בשני) אין זה בגלל טעם כלשהו, אלא רק משום שכך בחר. אם הוא בוחר דבר מסויים בגלל טעם (בגלל המעלה שבדבר) – זו גם אינה בחירה אמיתית, בחירה חפשית – היות והטעם פועל נטי' אשר **מכריחה** אותו לבחור דבר זה; בחירה אמיתית (בחירה חפשית) היא כאשר אין בה שום טעם ושום נטי' כו', בחירתו היא אך ורק משום שכך הוא רוצה.

ולכן בחירה אמיתית שייכת לומר רק בנוגע לגוף ה"נדמה בחומריותו לגופי אומות העולם": כאשר מדובר על **נשמתו** של יהודי – אין שייך לומר "ובנו **בחרת**", שהרי לנשמה היהודית, שהיא "חלק אלוקה ממעל ממש"[31], אין שום דמיון לאומות העולם להבדיל, וממילא אין מתאים על זה הלשון **בחירה**. ועד"ז בכללות – כאשר מדובר על בנ"י כפי שהם נמצאים למעלה מכל עניני העולם ואומות העולם – גם לא שייך לומר הלשון בחירה. דוקא על גוף היהודי, הנמצא למטה בין העמים, ו"נדמה" לגופי אוה"ע – שייך הענין של "ובנו בחרת", "בך בחר ה' אלקיך להיות לו לעם סגולה **מכל העמים** (דוקא)"[32], "אתה בחרתנו (דוקא) **מכל העמים**"[33].

ויתירה מזה: דיוק לשון התניא הוא "גוף **החומרי** הנדמה **בחומריותו** לגופי אוה"ע", ולא "גוף הגשמי הנדמה בגשמיותו" – שכן: גם הגוף הגשמי של

---

[28]) בברכת "אהבת עולם" דתפלת שחרית.
[29]) פרק מט (סט, סע"ב ואילך).
[30]) ראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 219. סה"ש תשמ"ז – שיחת ש"פ ראה ס"ד.
[31]) איוב לא, ב. תניא רפ"ב.
[32]) ואתחנן ז, ו. ועד"ז בפ' ראה יג, ב.
[33]) נוסח תפלת יו"ט.

היהודי הוא שונה (גם) **בגשמיותו** מגופי אוה"ע (מצד זיכוך הגוף (דם ובשר) הנעשה ע"י כשרות האכילה ושתי' (הנעשים דם ובשר כבשרו[34]), וכיו"ב), במילא אין שייך על זה בחירה אמיתית, כי בזה שונה היהודי מהאינו־יהודי; דוקא ב"גוף החומרי הנדמה **בחומריותו** לגופי אוה"ע" – שחומריות היא הדרגא הכי תחתונה [כפשטות הענין, שחומר הוא מיסוד העפר, היסוד והנברא הכי תחתון, והכל דשין עלי'[35]], ולכן הוא "נדמה (בחומריותו) לגופי אוה"ע" – הנה על זה (זקוקים ובזה) הי' "ובנו בחרת מכל עם ולשון", בחירת הקב"ה שלמעלה מטעם ודעת ב"גוף החומרי" של יהודי.

[ולכן לא שייך שהכוכבים ומזלות של אוה"ע ישאלו על כך: הרי גם אוה"ע הינם ברואיו של הקב"ה (כמו בנ"י) וצריכים לקבל מזונם מהקב"ה ככל הנבראים (כולל בנ"י), ועד כפי שטענת הלעומת זה היתה "הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז"[36] – מדוע א"כ נבדלים בנ"י? כי "ובנו בחרת מכל עם ולשון", שבחירה היא דוקא במקום שיש דמיון בין שני דברים, והוא בוחר באחד מהם, בלי שום טעם].

מזה מובן, שזה שישראל הם "ראשית" של הבריאה אין זה רק בנוגע לנשמה (המובדלת מהעולם) אלא גם בנוגע לגוף. **ואדרבה**: בגוף החומרי של יהודי הנדמה בחומריותו לגופי אוה"ע יש עילוי לגבי המעלה שיש לבנ"י **מצ"ע** (מצד נשמתם או מצד תכונותיהם וגופם הגשמי כו') – היות ודוקא בו מתגלית בחירתו של הקב"ה, ובחירה אמיתית היא רק בעצמות ומהות[37] (שאין לו עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו[38]).

וי"ל ש**מעין ובדוגמת** כפי שזה בנוגע לישראל (ה"ראשית" הראשון), כמו"כ הוא בנוגע לתורה[39](ה"ראשית" השני) – ששלימות התורה היא דוקא כפי שניתנה כאן למטה, ובאופן שהתורה לא בשמים היא[40], ופסקי דיני התורה תלויים דוקא בהכרעת השכל הגשמי של בנ"י[41]. ועד שהתורה "נסעה וירדה כו' עד שנתלבשה בדברים גשמיים ועניני עולם הזה שהן רוב מצוות התורה ככולם

---

[34]) ל' התניא פ"ה (ט, סע"ב).

[35]) ראה ב"ר פמ"א, ט ובמ"כ שם. וראה תו"א ויגש מג, סע"ד.

[36]) ראה זח"ב קע, ריש ע"ב (מכילתא בשלח יד, כח). ועוד.

[37]) ראה לקו"ש חכ"ג ע' 219. וש"נ.

[38]) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, סע"א ואילך).

[39]) להעיר מנוסח ברכת ההפטרה: **הבוחר** בתורה ("על שם ודעת מחרוץ נבחר" (משלי ח, י) – אבודרהם סדר שחרית של שבת ופירושה) כו' ובישראל עמו.

[40]) נצבים ל, יב.

[41]) ראה ב"מ נט, ב. שבת פט, א. שמו"ר פט"ו, ב. וראה ב"מ פו, א (וראה כס"מ לרמב"ם הל' טומאת צרעת ספ"ב).

והלכותיהן ובצירופי אותיות גשמיות בדיו על הספר כו'"[42]; וכאשר התורה נמצאת למטה – מתגלה מעלתה העצמית, ובלשון הפיוט[43]: "טוב סחרה מכל סחורה מפז ומפנינים יקרה", שגם כפי שהתורה נמצאת ב"עולם הסחורה", רואים כי "טוב סחרה מכל סחורה כו'", ושלימוד התורה **אסור לאוה"ע**[44], ע"ד המדובר לעיל בנוגע לגוף החומרי של היהודי

[אך עם חילוק עיקרי בין תורה וישראל[45]: שהתורה, גם כפי שירדה למטה היא נשארת בקדושתה[46], משא"כ גוף היהודי הוא יש נברא גשמי וחומרי; ולאידך – ה"ובנו **בחרת**" (בחירת העצמות) היא דוקא בגוף הגשמי של היהודי, שמחשבתן של ישראל קדמה אפילו לתורה[47] (ולכן התורה אינה תנאי בבחירת העצמות בגוף)[48]].

ד. עפ"ז מובן החידוש בפירוש חז"ל על "בראשית" – "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית":

עיקר החידוש בזה הוא – לא שהתורה וישראל הינם "ראשית" בעצם (מצ"ע), למעלה לגמרי מהבריאה, אלא – שגם כפי שהם נמצאים בתוך הבריאה, עד לגוף החומרי של היהודי, מתגלה שהם "ראשית" כל הבריאה (שבשבילם נברא העולם).

וזהו התיווך בין שני הפירושים ב"בראשית" (ראשית הבריאה, ותורה וישראל שנקראו ראשית שלמעלה מהבריאה) – שזה שתורה וישראל הם למעלה מהבריאה (ראשית), נעשה חלק מהבריאה עצמה; היות ותורה וישראל נעשים **חלק** מהבריאה ("בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" בפירושו הפשוט), עד שהגוף החומרי (של ישראל) "נדמה בחומריותו לגופי אוה"ע" (ולולי ענין הבחירה אין שום חילוק ביניהם) – ובדרגה זו גופא (בבריאה) נתגלה וניכר בכל העולם שהם "ראשית" של העולם (כפירוש הדרש).

---

[42]) תניא פ"ד (ח, ב).

[43]) "שישו ושמחו בשמח"ת".

[44]) עד שעכו"ם שעוסק בתורה ה"ז היפך מציאותו, "חייב מיתה" (סנהדרין נט, רע"א. רמב"ם הל' מלכים פ"י ה"ט), ו"לא יעסוק אלא בשבע מצות שלהן בלבד" (רמב"ם שם).

[45]) ראה סה"מ תש"ה ס"ע 122 ואילך.

[46]) כמאחז"ל "אין דברי תורה מקבלין טומאה" (ברכות כב, א).

[47]) ראה תדבא"ר "שני* דברים קדמו לעולם תורה וישראל ואיני יודע איזה מהם קודם, כשהוא אומר צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל אומר אני ישראל קדמו".

***) כן מובא בכ"מ בדא"ח (סה"מ ה'ש"ת ע' 61. ועד"ז סה"מ תש"ה ע' 121. ועוד) מתדבא"ר. ובתדבא"ר שלפנינו (פי"ד) — גירסא אחרת. וראה ב"ר פ"א, ד. וראה סה"ש ה'תשנ"ב ח"א ע' 116 (לקמן ע' 69) ואילך (הערה 20; 24).**

[48]) ראה סה"ש תנש"א ח"ב ע' 19-816.

ולכן מקדים רש"י את הפירוש ("דרשוני") "בשביל התורה כו' ובשביל ישראל" – כי לא זו בלבד שאין זה סתירה למציאות העולם (הפירוש הפשוט ב"בראשית ברא"), אלא אדרבה: בזה מתבטאת **שלימות העולם עצמה**, וזה מגלה את פנימיות הכוונה של מציאות העולם – שכל בריאת "את השמים ואת הארץ", היא בכדי לגלות את מעלת הבחירה בישראל (ותורה). ועד שתורגש בעולם בפשטות המעלה שתורה וישראל הינם "ראשית" בערך לשאר חלקי הבריאה[49].

ויש לקשר זה גם עם סיום פרשת בראשית (נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן[50]) – "ונח מצא חן בעיני ה'": מצא חן בעיני ה' ה"ז למעלה מכל ענין של טעם כו'[51], ע"ד ענין הבחירה. וע"פ הידוע שזכירת נח "וגם את נח באהבה זכרת" (בפסוקי זכרונות בראש השנה) הינה "מצד עצם מעלת נשמות ישראל"[52](למעלה מטעם ודעת כו'), יש לומר שזה קשור להתחלת הפרשה "בראשית", "בשביל ישראל שנקראו ראשית". וכך זה נתגלה בעולם – שבגלל ש"נח מצא חן בעיני ה'" הצילו הקב"ה מהמבול. ועד שזה גם הביא ל"אלה תולדות נח נח"[53], נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים[54], שגם בתחתונים (גשמיות וחומריות העולם) נעשה נייחא.

ה. בזה תובן גם השייכות עם פירוש רש"י הראשון על "בראשית" – "לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם כו' ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו":

החידוש בזה הוא – לא שהתורה וישראל הינם למעלה מהעולם (כפי שזה נמצא בהדגשה במצוות התורה החל מ"החודש הזה לכם", שניתנו דוקא לישראל), אלא אפילו כפי שישראל נמצאים בעוה"ז הגשמי והחומרי יחד עם אוה"ע (שאת כולם "ברא אלקים" **שווים** בחומריותם, "כל הארץ של הקב"ה היא" בשוה), ויש מקום לטענה ש"לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים", בהיותה "נחלת **גוים**" ש**הקב"ה**"ברצונו נתנה להם" – שם נתגלה ש"אתה

---

[49]) ראה תו"ח שבהערה 26 (ז, ג) שגם לפי פירוש השני בפרש"י ("בראשית ברית שמים וארץ כו' יהי אור") נרמז שזהו "בשביל התורה כו' ובשביל ישראל", שזהו"ע ד"ויהי אור" – אור דתורה ומצוות.

[50]) ספר יצירה פ"א מ"ז.

[51]) ראה לקו"ש ח"ה ריש ע' 46. וש"נ.

[52]) המשך תער"ב ח"א ע' תח.

[53]) ר"פ נח.

[54]) ב"ר פ"ל, ה. וראה גם זח"א נח, ב.

בחרתנו מכל העמים", ו"כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים", כי כשם שהקב"ה בחר בישראל, הוא גם בחר – "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" – לתת את ארץ ישראל[55], הארץ הנבחרת (מבין כל הארצות)[56] לעמו הנבחר.

ולהוסיף, שבזה ש"נתנה לנו" (ברצונו ובבחירתו) את ארץ ישראל הגשמית, באה לידי ביטוי בגלוי בעוה"ז הגשמי והחומרי, בחירתו של הקב"ה בעם ישראל (גם כפי שהם נמצאים בחומריות העולם).

ויש לקשר זה גם עם המשך הפרשיות: לאחר פ' בראשית ופ' נח (כנ"ל סוס"ד), מגיעים לפ' לך לך, שבה מסופר איך הקב"ה אומר לאברם "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". הגם שאברם נמצא בגשמיות וחומריות העולם – "ארצך", "מולדתך" ו"בית אביך" – ה"ה צריך לצאת משם ולהפרד מזה וללכת "אל הארץ אשר אראך", והקב"ה נותן לו אח"כ את ארץ ישראל (את שבעה הארצות ואת הקיני קניזי וקדמוני[57]) כנחלת עולם[58] עבור בנ"י. ועי"ז נעשה "אראך" גם בפירושו הפנימי[59] – "אראה ואגלה אותך בעצמך", שעי"ז שהיתה אצלו הליכה שלא בערך, מגלה הקב"ה – ע"י בחירתו בבנ"י – את מציאותו האמיתית של אברהם ושל כאו"א מישראל (מי הוא ומה הוא).

ו. ע"פ הנ"ל מובן גם העילוי של שבת בראשית (כאשר קוראים בתורה את כל פרשת בראשית), אשר ההנהגה בה נמשכת הלאה:

יש לומר ששתי המעלות הנ"ל בבנ"י (כפי שהם נמצאים (מצד נשמתם) למעלה מהעולם, ומעלתם בעולם מצד "אתה בחרתנו") מתבטאות (בכללות) בזמני השנה בהבדל בין חודש תשרי לשאר חדשי השנה: בחודש תשרי, המרובה במועדות, נמצא בגלוי (בעיקר) איך שבנ"י הם למעלה מהנהגת העולם, ובמיוחד בשמע"צ ושמח"ת (סיום המועדים) – כאשר קיים המצב של "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"[60], "אנא ומלכא בלחודוהי"[61], ורואים איך שמחים בנ"י עם התורה, כשהם למעלה מכל הענינים; ובשאר חדשי השנה העבודה היא (בעיקר) בתוך העולם.

ובשבת בראשית (הסיום של חודש תשרי וההתחלה של חדשי השנה החל משבת מברכים חשון) ישנם שני הענינים: המעלה של תורה וישראל כפי שהם

---

[55]) ראה תו"ח שבהערה 26.
[56]) מכילתא בתחלתו.
[57]) לך לך טו, יח ואילך.
[58]) כמ"ש לפנ"ז (יג, טו) "לך אתננה ולזרעך עד עולם".
[59]) תו"א לך יא, ב. וראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 39 ואילך.
[60]) משלי ה, יז. שמו"ר פט"ו, כג.
[61]) ראה זח"ג לב, א. וראה זח"א רח, ב. – וראה סה"מ מלוקט ח"א ע' שסג. וש"נ.

"ראשית" בעצם (למעלה מעולם), וכפי שהם "ראשית" של העולם. ולכן מקבלים אז את הכח, אשר עוד טרם שיוצאים מחודש תשרי לעשות את העבודה בעולם, כל אחד בשליחותו הפרטית בחיי היום יום, קוראים בתורה "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", שהכוונה ב"בראשית" היא "בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית" – שזה נותן את הכח אשר ההנהגה דשבת בראשית תמשך במשך כל השנה, שגם בתוך העבודה בעובדין דחול בגשמיות וחומריות העולם, תורגש המעלה של בנ"י כעם הנבחר "אתה בחרתנו מכל העמים".

ז. ע"פ הנ"ל – שמעלת בנ"י כעם הנבחר באה בגלוי גם (ואדרבה – דוקא) כפי שהם נמצאים בעוה"ז הגשמי והחומרי – יש מזה נפקא מינה בפועל, שהיא עיקר ויסוד באופן בו צריך יהודי לעשות את עבודתו, ובפרט בזמן הגלות:

מכיון שהכל – כל העולם – נברא "בשביל ישראל", וזה מתגלה גם בעוה"ז הגשמי והחומרי בזה ש"ובנו בחרת" בגוף החומרי של היהודי "הנדמה בחומריותו לגופי אוה"ע" – הרי מובן שבכל מעמד ומצב, בכל זמן ובכל מקום, אפילו במצב חומרי ביותר, אפילו בזמן הגלות – נמצאים בנ"י בדרגת "ראשית" **למעלה** מכל הענינים, ואדרבה – בשבילם נברא הכל, בהיותם העם הנבחר, בהם בחר הקב"ה (שבבחירה זו אין שייך שום שינוי).

[אילו היתה מתבטאת כל המעלה של היהודי כ"ראשית" רק במעלת הנשמה ובמעלת תכונות נפשו וגופו לגבי אוה"ע – הי' אז מקום לומר, שזה רק במצב ובתנאי שהנשמה מאירה בגלוי, אך לא במצב של העלם והסתר על גילוי הנשמה, כבזמן הגלות; אך מכיון ש"ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי הנדמה בחומריותו לגופי אוה"ע", הרי הבחירה קיימת תמיד].

ומזה מובן, שאפילו כאשר בנ"י נמצאים בגלות תחת שעבוד מלכיות, "מפני חטאינו גלינו מארצנו"[62] – הנה הגם שאין רואים אז בגלוי איך שהנשמה היא בדרגת "ראשית" – הרי הגוף הגשמי והחומרי של בנ"י הוא בדרגת "ראשית", בגלל בחירתו של הקב"ה בגוף. ולכן מובן, שלא זו בלבד שאין בנ"י נמצאים אז תחת השליטה של אוה"ע ח"ו (לא רק מצד נשמותיהם אלא גם מצד הגופים שלהם[63]), אלא אדרבה: (גם בזמן הגלות) הם "ראשית" כל הבריאה, ובשבילם נבראו כל אוה"ע ושאר חלקי העולם. [ועד שגדלות אומות העולם תלוי' בבנ"י,

---

[62]) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.

[63]) ומה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר ש"רק גופותינו נמסרו לגלות ושעבוד מלכיות" (שיחת ג' תמוז תרפ"ז – סה"מ תרפ"ז ע' קצו. ובכ"מ) – הפירוש בזה בנוגע להענינים שבהם "דינא דמלכותא דינא" וכיו"ב, ובנוגע לזה שבזמן הגלות חלק מהשפעת החסדים לישראל עובר להם באמצעות אוה"ע, כדלקמן בפנים.

כדאיתא[64], ש"בכל דור ובכל זמן, אומה שישראל תחתם בגלות מתנשאת על כל הגוים"].

ואע"פ שבגלות נמצאים בנ"י ב"שעבוד מלכיות"[65], וישנו הציווי של "דינא דמלכותא דינא"[66], ו"לא ימרדו באומות"[67], אל תתגרה בגוים[68], וכיו"ב – הרי הטעם לכך הוא, לא בגלל שלבנ"י יש מורא ופחד מפני אוה"ע (בזמן הגלות) ח"ו, שכן אדרבה: בנ"י הם בבחי' "ראשית" שבשבילם נבראו אוה"ע, אלא הפירוש בזה הוא, ע"ד הציווי "אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה"[69] (ועד"ז בנוגע לעמון[70]), שאין זה (כאילו עצה טובה) בגלל שבנ"י צריכים לירא מהם (בגלל כוחם) וזקוקים להם, אלא כפי שמפורש בפסוק[69] הטעם: "כי לא אתן לך מארצו ירושה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה". דהיינו, שכך קבע הקב"ה את הסדר, כשם ש"ברצונו נתנה לנו" את ארץ ישראל, כך "ברצונו נתנה להם" את ארצות עמון ומואב, ולא לבנ"י, ולכן "אל תתגר בם מלחמה"[71].

ועד"ז בנוגע לאל תתגרה באומות ודינא דמלכותא דינא (וכיו"ב), שאין זה בגלל פחד[72] ח"ו, אלא משום שהקב"ה קבע וציוה שכן צריך להיות הסדר בזמן הגלות; אך מובן ופשוט שאין זה נוגע כלל וכלל בכך שישראל (גם בזמן הגלות) הם העם הנבחר, ה"ראשית" של כל העולם וכל אוה"ע.

דהיינו שנוסף לזה ש"דינא דמלכותא דינא" ה"ז רק בנוגע לענינים גשמיים מסויימים (דיני ממונות, מיסים וארנוניות[73] וכיו"ב), אך לא בנוגע לעניני תורה

---

[64]) תו"ח לך צב, א. וראה חגיגה יג, ב. מכילתא בשלח יד, ה. זח"ב ז, א.

[65]) ראה ברכות לד, ב. וש"נ. ועוד.

[66]) גיטין י, ב. וש"נ. וראה בארוכה אנציקלופדי' תלמודית בערכו (כרך ז ע' רצה ואילך). וש"נ.

[67]) כתובות קיא, רע"א.

[68]) ראה פסחים קיג, א.

[69]) דברים ב, ט.

[70]) שם, יט.

[71]) ועפ"ז מובן מה ש"לא אסר להם על מואב אלא מלחמה אבל מיראים היו אותם כו', אבל בבני עמון נאמר ואל תתגר בם שום גרוי בשכר כו'" (פרש"י שם, ט). וגם מה ש"עמון ומואב טיהרו בסיחון" (גיטין לח, א) – כי האיסור הוא מפני ציווי ה' "אל תתגר בם מלחמה", אבל באופן המותר "מיראים היו אותם", ועד שאפשר לכובשם (ע"י סיחון).

[72]) ולהעיר ממאחז"ל (ברכות ז, ב): א"ר יוחנן משום רשב"י מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה כו'.

[73]) ראה שו"ע חו"מ סשס"ט ס"ח. שו"ע אדה"ז הל' גזילה וגניבה סי"ט. מקומות שבהערה הבאה.

ומצוות שעליהם יש הוראה ברורה בתורה[74] [ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר[75]: נשמותינו לגלות לא גורשו ולשעבוד מלכיות לא נמסרו] – הרי גם בנוגע לגופים וגשמיות (וחומריות) של יהודי, נשאר הוא תמיד "ראשית" ולמעלה מאוה"ע, וזה ש"דינא דמלכותא דינא" אין זה בגלל שהוא תחת שעבוד וממשלת אוה"ע[76], אלא משום שכך קבע הקב"ה את הסדר בגלות ("מפני חטאינו").

ומזה מובן גם בנוגע לחסדים שמקבלים ע"י חסידי אוה"ע בזמן הגלות, ואשר לכן צריכים להודות להם, עד ש"ודרשו את שלום העיר גו' כי בשלומה יהי' לכם שלום"[77] – שאין זה בגלל שיהודים זקוקים לחסדיהם ח"ו, דאדרבה: "חסד לאומים **חטאת**"[78]; וכאשר מקבלים מהם חסדים שמסייעים ליהודי בעניני תומ"צ – אין זה "חסד לאומים", אלא חסד מ**הקב"ה** (הממשיך זאת לבנ"י ע"י אומות העולם, משום שכך רוצה הקב"ה שיהי' הסדר בזמן הזה), ובמילא אין זה "חטאת" ח"ו.

ח. ולהוסיף, שהענין הנ"ל בשבת בראשית נמצא יותר בהדגשה ובגלוי בשנה זו – ה'תשנ"ב, אשר בנ"י ציינו אותה כר"ת: "הי' תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל" ("בכל מכל כל")[79].

"נפלאות" – נו"ן פלאות[80] – מורה על שלימות בגילוי בחי' פלא, שאפילו פעם אחת פלא הריהו מובדל ומופרש מענינים אחרים, ועאכו"כ נ' פלאות. ולהוסיף, שנ' קשור גם עם יובל שנים, הנקרא "עולם"[81](נצחיות).

ו"הי' תהא שנת נפלאות בה" מרמז, אשר נוסף ל"שנת נראנו נפלאות" בשנה שעברה – שבודאי נפעל בזה בשנה זו הענין ד"מעלין בקודש"[82] – נוסף בשנה זו ששנה זו תהי' (באופן של תהא – בהוייתה תהא[83]) "נפלאות בה" –

---

[74]) ראה ספר השיחות תש"ג ע' 83 (ושם, שכן הוא בנוגע למנהג ישראל, שתורה הוא). וראה ויק"ר ספל"ג, הובא בפרש"י דניאל ג, טז (בנוגע למסים וארנוניות). ובבחיי ר"פ מטות (בנוגע לכל התומ"צ).

[75]) שיחת ג' תמוז תרפ"ז (סה"מ תרפ"ז ע' קצו. ובכ"מ).

[76]) כמ"ש "עבדי הם", "ולא עבדים לעבדים" (בהר כה, מב. ב"מ י, א). וכידוע דברי מהר"ל (גבורות ה' פס"א) שבגאולת מצרים קיבלו בנ"י מעלה עצמית דבני חורין, ואין המקרה דגלות שלאח"ז מבטל זה כלל.

[77]) ירמי' כט, ז. וראה אבות פ"ג מ"ב: הוי מתפלל בשלומה של מלכות כו'. ועוד.

[78]) משלי יד, לד. וראה ב"ב י, ב. וראה תניא ספ"א.

[79]) ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 22 ואילך.

[80]) זח"א רסא, ב.

[81]) קידושין טו, א. מכילתא ופרש"י משפטים כא, ו.

[82]) ברכות כח, א. וש"נ.

[83]) ראה ברכות יג, א. מגילה ט, א. יז, ריש ע"ב. בכורות ד, ב. ובכ"מ.

הנפלאות יהיו (לא רק פרט בשנה, אלא) **ענין** השנה, ו"נפלאות בכל", בכל הענינים.

וי"ל שהגילוי של "נפלאות בה" (נפלאות המובדלים ומופרשים לגמרי) מתבטא גם בגילוי של בחירת הקב"ה בישראל (אשר בחירה היא בבחי' פלא, למעלה מכל הענינים, כנ"ל).

וכפי שכבר ראינו בגלוי את הנפלאות בתחילת שנה זו – בהמשך לנפלאות בשנה שעברה – במיוחד בקשר לזה, שמדינה ההיא (רוסי') מתירה ומסייעת לאלפי אלפי יהודים לעלות לארץ ישראל (ולמקומות נוספים), אשר שם יכולים הם לחיות במלוא החפשיות בחייהם הפרטיים – גילוי מעלתם של ישראל, באופן שגם אוה"ע מכירים ומסייעים בזה.

ובהקדים, אשר – הגילוי וההכרה בעולם ושל אוה"ע במעלתם של ישראל מתחזק מדור לדור, כשאנו מתקרבים יותר ויותר לגאולה האמיתית והשלימה, כאשר יקויים "והלכו גוים לאורך"[84], "והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך"[85], וכו'.

וכהכנה לזה, הרי במשך הדורות – גם בזמן הגלות – מצינו שאפילו אוה"ע מכירים בכך שבנ"י הם העם הנבחר. כנראה בכו"כ מדרשי חז"ל [לדוגמא: הגמרא בזבחים[86], שמלך מאוה"ע סייע שיהודי יהי' לבוש "לכבוד ולתפארת", "אקיים בך והיו מלכים אומניך", **ועוד**].

וכידוע גם, שאוה"ע קוראים לבנ"י בלשונם (גם כאשר הם מדברים ביניהם) – "העם הנבחר".

ובזה נוסף עוד יותר בדורות האחרונים[87], ובמיוחד – במדינת ארצות הברית (ועוד מדינות), אשר היא מדינה של חסד, המתירה לבנ"י לעשות עבודתם מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, ועוד מסייעת להם בזה, ומסייעת לבנ"י בארץ ישראל וכו'.

ובזה גופא – נוסף עוד יותר בשנים האחרונות, ובפרט בשנה שעברה (שנת אראנו נפלאות) ובתחלת שנה זו (שנת נפלאות בה) – בנוגע להיתר היציאה והסיוע דמדינה ההיא בעליית אחינו בנ"י לארץ ישראל, כנ"ל.

ויש לומר שהדרך בכל זה נסללה ע"י הפעולות של גדולי ישראל במשך הדורות עם אוה"ע, ובמיוחד – של רבותינו נשיאינו [מתחיל מאדמו"ר הזקן,

---

[84]) ישעי' ס, כג.

[85]) שם מט, כג.

[86]) יט, רע"א.

[87]) וכידוע כמה סיפורים עם רבותינו נשיאינו שאוה"ע חלקו להם כבוד (ראה לדוגמא בנוגע לאדמו"ר מהר"ש – סה"מ מלוקט ח"ד ע' כו).

שהתערב בעניני העולם, כידוע השתדלותו בנצחונו של אלכסנדר על נפוליון לטובת בנ"י (ברוחניות). וי"ל, שעתה נעשתה טובת בנ"י במדינה ההיא גם בגשמיות, ע"י סיוע המדינה ההיא שיהודים ייצאו משם, כנ"ל].

ויהי רצון, שיתוסף בזה עוד יותר ועוד יותר באופן דמוסיף והולך ואור, עד שיתבטלו כל ההגבלות בהשפעת החסד לבנ"י ובהכרת מעלתם של ישראל ובבעלותם על ארץ ישראל [אשר לכאו"א מישראל – גם בזמן הזה – יש חלק בארץ ישראל][88], בהתאם לדברי רש"י בריש פרשתנו: "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" [וכפי שהכריזו בימים אלו ממש באסיפה של אוה"ע, שארץ ישראל ובמיוחד חברון, שייכת לבנ"י, ככתוב בתורה, ובלשונם ב"בייבעל", אשר גם הם מחשיבים אותו כספר קדוש].

ט. מכל הנ"ל מובן **בפשטות** עד כמה מושללת בתכלית ההכרזה שהתפרסמה לאחרונה – שבנ"י בארץ ישראל צריכים להכנע ללחץ של אוה"ע בקשר לארץ ישראל בגלל אל תתגרה באומות, היות והם (בנ"י) נמצאים תחת השליטה של אוה"ע ותלויים בחסדיהם, ועד – יתרה מזה: שההצלה והקיום של בנ"י בארץ ישראל (היתה) תלוי' באוה"ע, ר"ל היל"ת!...

לכל לראש (א): ר"ל לומר שהקיום דבנ"י הוא בספק ר"ל היל"ת. עם ישראל הוא נצחי היות והם עם ה' והקב"ה הינו נצחי (כמ"ש[89] "אני ה' לא שניתי ואתם בנ"י לא כליתם", ועוד, ועוד).

שנית (ב): כאו"א מישראל יודע בפשטות, שהתחלת ופתיחת כל התורה כולה היא: "בראשית", ורש"י מפרש ע"ז: "בשביל התורה שנקראת ראשית **ובשביל ישראל שנקראו ראשית"!**

מובן איפוא **בפשטות ממש**, שלא אוה"ע הם בעה"ב על בנ"י ר"ל!

והיות שזוהי ההתחלה והפתיחה של כל התורה – הן תורה שבכתב והן תורה שבע"פ ("פירושה" של תושב"כ שניתנה יחד עם תורה שבכתב[90]) שזה כולל "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש"[91], התורה שנלמדה ונתוספה אצל

---

[88]) ראה לקו"ש ח"כ ע' 309. ס' השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 442. **וש"נ**.

[89]) מלאכי ג, ו.

[90]) הקדמת הרמב"ם לספר היד בתחלתה.

[91]) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. הנסמן בלקו"ש חי"ט ע' 252 הערות 21-20.

בנ"י במשך כל הדורות – הרי מובן, ש"בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית", זהו יסוד בכל התורה כולה.

[כמובן בפשטות, ובמכ"ש וק"ו מזה שכל ענין שבתורה – גם סדר בתורה[92] – הוא בתכלית הדיוק, עאכו"כ בנוגע ל"בראשית", ה**התחלה** של **כל התורה**. שהתחלה של כל דבר, אפילו בלשון בני אדם, היא בדיוק הכי גדול, עאכו"כ בתורה[93]].

ולמרות זה – נעמד יהודי להכריז בפומבי לפני כו"כ עשיריות מישראל אשר באו לשמוע "תורה" – שקיומם של ישראל תלוי באוה"ע!...

הפליאה בדבר חזקה יותר בבואנו עתה מהימים טובים של חודש תשרי כאשר בנ"י אמרו כמה פעמים בתפילותיהם "אתה בחרתנו מכל העמים"!

ועד כדי כך הדבר הוא בפשטות – שאף אחד לא חשב ע"כ שיש צורך להבהיר זאת. ובפרט ליהודי...

– אפילו אוה"ע מכירים בכך שבנ"י הם העם הנבחר. ובמשך הדורות הי' זה דבר הפשוט. עד שאפילו בדורות שבהם היו העלמות והסתרים כו' (כבזמן המשכילים וכיו"ב), לא הי' נעמד רב שיש לו סמיכה ומכריז דבר כזה!

ו(ג) ה"טענה" של אל תתגרה באומות וכו' והחסדים שמקבלים מאוה"ע – אין לה שייכות לזה כלל, כי מובן ופשוט, שאל תתגרה באומות וכו' אין זה נוגע ח"ו כלל וכלל ל"בראשית בשביל ישראל" ול"אתה בחרתנו" – וכמדובר לעיל (ס"ז).

ועוד ועיקר (ד): הרי מובן בפשטות, שכאשר מדובר אודות קיום התומ"צ – לא שייך לומר ע"ז אל תתגרה וכו'. ועאכו"כ בנדו"ד – כאשר מדובר על פיקוח נפשות בעקבות החזרת השטחים, כפסק הדין בשולחן ערוך אורח חיים סימן שכט (כמדובר כמ"פ), ש"נכרים שצרו על עיירות ישראל . . אם באו על עסקי נפשות . . ואפילו עדיין לא באו אלא ממשמשים לבוא יוצאים עליהם בכלי זיין ומחללים עליהם את השבת . . ובעיר הסמוכה לספר אפילו אינן רוצין לבוא אלא על עסקי קש ותבן מחללין עליהן את השבת שמא ילכדו העיר ומשם תהא הארץ נוחה ליכבש לפניהם".

י. ויהי רצון שיחזור בדבריו. אפילו דוד המלך אמר[94] "שגיאות מי יבין" [ועאכו"כ שלא יגדילו את הטעות, ע"י אמירת פירושים וביאורים וכו' היפך

---

[92]) ראה הנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 629 בהערה.

[93]) ובפרט שפתיחת התורה בבראשית ("פתח בבראשית") **חידוש** היא, ד"לא הי' צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם כו'" (פרש"י ר"פ בראשית).

[94]) תהלים יט, יג.

האמת, והרי בין כך ובין כך זה לא יעזור, ורק יגרע, שכן "אמת מארץ תצמח"[95]].

ועוד ועיקר – אשר בכלל לא יצטרכו לדבר בשלילת ענינים כאלו, ומכאן ולהבא – ידברו רק בשבחם ומעלתם של כל אחד מישראל,

ובמיוחד – ע"י שהם מוסיפים בלימוד התורה וקיום המצוות, כולל ובמיוחד – בשיעורי חת"ת, ר"ת חומש תהלים תניא (כרגיל להזכיר על כך בזמן שמתחילים ללמוד תורה מתחלתה בשמחת תורה),

ועוד והוא העיקר: שיתוסף בהכרת כל העולם כולל אוה"ע, במעלתם ושבחם של ישראל – "בראשית בשביל ישראל", וכן – שארץ ישראל שייכת לעם ישראל, ועד – שלימות הגילוי בזה, בגאולה האמיתית והשלימה, כאשר נוסף לז' הארצות יהי' לנו גם את קיני קניזי וקדמוני[96],

ותיכף ומיד ממש, בשבת בראשית הי' תהא שנת נפלאות בה – גילוי נפלאות הקב"ה, עד לעיקר הנפלאות – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"[97], בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

ונכנסים מיד ל"אלה תולדות נח נח", נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים, ולאחר מכן – ל"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", שכל בנ"י – גם אלה הנמצאים לע"ע בחו"ל [כולל אבות חסידות חב"ד – אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והצמח צדק (הנמצאים ב"ארצך", "מולדתך" ו"בית אביך"; האַדיטש, ניעזשין, ליובאַוויטש), וכל רבותינו נשיאינו וכל הצדיקים ובנ"י שבכל הדורות], הולכים לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, לקדש הקדשים, ותיכף ומיד ממש.

---

[95]) שם פה, יב.
[96]) פרש"י לך לך טו, יט. ועוד.
[97]) מיכה ז, טו.